

екстреної допомоги, шахрайство при відкритті рахунку, отриманні кредиту або лізингу та фінансовий агент або «mule».

Література:

1. Tarrant, Stella. "Building bridges in Australian criminal law: codification and the common law" (PDF). Monash University Law Review. https://www.monash.edu/__data/assets/pdf_file/0016/140281/vol-39-3-tarrant.pdf

2. Кримінальний кодекс Австрії. URL: <https://www.wipo.int/wipolex/ru/legislation/details/149>

3. Sójka-Zielinska K. Historia prawa. Wyd. 12. Warszawa: Lexis Nexis, 2008. 405 s.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-54>

PECULIARITIES OF INFORMATION ACTIVITIES IN THE CONTEXT OF THE FUNCTIONING OF THE MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Tsybulin T. H.
PhD in Law

Т.Г. Цибулін
кандидат юридичних наук

Інформаційна діяльність в контексті соціальної реальності має низку особливостей, які дозволяють розкрити її значення для функціонування органів публічного управління. Розглянемо більш детально деякі із них: 1) убиквітарність; 2) динамічність та оперативність; 3) комунікативна природа.

Першою особливістю інформаційної діяльності як соціального явища є її убиквітарність – це всеосяжне поширення інформації та її використання в різноманітних сферах, коли інформаційні потоки набувають статусу глобальної мережевої системи, що інтегрує різноманітні комунікативні простори від індивідуальних взаємодій до масштабних суспільних процесів. О. Соснін та М. Кононець зазначають, що «... знання та інформацію держава використовує в якості власного економічного ресурсу в інноваційній діяльності, підвищуючи конкурентоспроможність своїх організацій у будь-якій точці світу. Все

це докорінно змінює організаційну структуру суспільства, перетворюючи її в нову і достатньо складну соціотехнічну систему, вводячи в економічний розрахунок все нові і більш досконалі характеристики ролі людини-творця у складі «інформаційного ресурсу» тощо, структурувавши вирішення проблем перетворення (трансформації) суспільно-політичних відносин щонайменше в чотирьох мега-сферах: державній інноваційній політиці, економіці, праві, інформаційному забезпеченні» [1, с. 134].

Будь-яка людина, організація чи інституція постійно створює, споживає, обробляє та передає інформацію, що робить інформаційну діяльність базовим ресурсом і механізмом функціонування суспільства. Така універсальність змушує розглядати інформацію не як окрему сферу діяльності, а як інтегральний елемент соціальної структури, що формує зв'язки, владу та комунікаційні формати. Це накладає вимоги до міждисциплінарного підходу в дослідженні інформаційних явищ – поєднання соціології, політології, економіки, культурології та інформаційних технологій, із урахуванням необхідності отримання практичних рішень щодо регулювання, освіти й захисту приватності, адже вплив інформації є постійним, багатoshаровим і часто непрямим. У зв'язку із тим, що інформаційна діяльність пронизує всі сфери публічно-владного впливу, вона потребує особливого захисту.

Убіквітарність інформаційної діяльності в контексті Міністерства юстиції (Мін'юст) проявляється в багатьох аспектах його роботи, пронизуючи всі рівні його функціонування. Ось декілька прикладів. Діяльність органів РАЦС передбачає збір, обробку та зберігання інформації про народження, шлюби, розлучення та смерті. Ці дані формують важливу статистику та використовуються для різних соціальних потреб, від планування соціальних виплат до демографічних досліджень. Онлайн-сервіси реєстрації шлюбу, народження дитини також є прикладами убіквітарності інформації. Другим прикладом є те, що Мін'юст бере участь у реалізації антикорупційної політики, зокрема, шляхом збору та аналізу інформації про корупційні ризики, декларації чиновників та фінансові операції. Публікація декларацій, прозорість закупівель є прикладами інформаційної діяльності

Другою ключовою характеристикою інформаційної діяльності є її динамічність та оперативність. Це означає здатність швидко генерувати, передавати та оновлювати інформацію, що, в свою чергу, прискорює соціальні процеси. Ця динаміка обумовлена глобальним характером сучасного світу та стрімкими змінами, що відбуваються, зокрема, завдяки інтеграції нових технологій, які суттєво впливають на способи комунікації та сприйняття інформації та існуванням різноманітних соціальних, економічних криз. Так, «війна вимагає швидкої реакції на виклики та загрози, що виникають» [2, с. 239].

Прикладом цієї особливості є оперативне реагування Мін'юсту на зміни в законодавстві та суспільні потреби. Це проявляється у швидкій розробці та інформуванні про зміни в законодавстві, наприклад, щодо реєстрації місця проживання, спадкування, процедур нотаріату, або виконання судових рішень, особливо в умовах воєнного стану. Крім того, динамічність проявляється у створенні спеціальних інформаційних ресурсів, таких як інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення тощо. Ці приклади демонструють надзвичайну адаптивність інформаційної діяльності Мін'юсту, яка миттєво реагує на нові виклики та реалії, враховуючи вимоги Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Наказу Мін'юсту від 28.03.2016 № 897/5 «Про затвердження Переліку інформації, що підлягає оприлюдненню у формі відкритих даних, розпорядником якої є Міністерство юстиції України» та інших. Це забезпечує суспільство актуальною та життєво важливою інформацією.

Третьою особливістю інформаційної діяльності є її комунікативна природа. Комунікативна складова інформаційної діяльності відіграє ключову роль у розвитку сучасного суспільства. Вона підносить інформаційні процеси з технічного рівня до соціокультурного, сприяючи інтеграції знань та формуванню спільного розуміння навколишнього світу. «Спілкування передувє формуванню свідомості, саме тому наявність масових елементів є іманентною характеристикою «свідомості взагалі» як родової ознаки людини, безвідносно до типів, що виділяються різними дослідниками: індивідуальна свідомість, групова свідомість, громадська свідомість, масова свідомість» [3, с. 47]. Наприклад, публічні консультації щодо законопроектів, опитування громадської думки, аналіз звернень громадян – усе це дає змогу зрозуміти, що хвилює людей, які проблеми їх турбують, та відповідно реагувати на ці виклики. В той же час, комунікація не лише відображає дійсність, а й формує її за рахунок керування інформацією.

Комунікативна ознака інформаційної діяльності проявляється через такі заходи: а) проведення публічних обговорень законопроектів; б) надання консультацій; в) взаємодія з іншими органами влади через інформаційні системи; г) комунікація з громадянами – оприлюднення прес-релізів, роз'яснень, інтерв'ю, робота гарячих ліній та електронних форм для звернень громадян та інше [4]. Наприклад, Мін'юст публікує проекти нормативно-правових актів для громадського обговорення, проводить круглі столи, конференції та зустрічі з бізнесом, громадськими організаціями й експертами. Це створює платформу для двосторонньої комунікації та інформаційного обміну, сприяє формуванню консенсусу, врахуванню інтересів різних груп і підвищенню легітимності законодавчих рішень, а також координує взаємодію держави з громадянським суспільством у процесі правотворення. Іншим прикладом є надання юридичних консультацій у

системі безоплатної правової допомоги, що координується Мін'юстом. Такий прямий інформаційний обмін дозволяє громадянам отримувати необхідні знання для вирішення правових питань, а державі – краще розуміти потреби суспільства, що є основою ефективної взаємодії з правовою системою та захисту прав громадян.

Отже, інформаційна діяльність, як соціальний феномен, є ключовим елементом сучасної цивілізації, що пронизує всі сфери життя та впливає на соціальні процеси. Її убіквітарність, динамічність, комунікативна природа та технологічна зумовленість визначають її як фундамент для розуміння соціальних змін. Так, убіквітарність інформації проявляється у її всеосяжному поширенні, від приватного спілкування до державного управління, формуючи соціальні зв'язки та впливаючи на владу. Динамічність виражається в здатності швидко генерувати та передавати інформацію, що прискорює соціальні процеси та вимагає швидкого реагування на зміни, як це демонструє приклад інформаційна діяльність Міністерства юстиції України. Комунікативна природа підносить інформаційні процеси з технічного рівня до соціокультурного, сприяючи інтеграції знань та формуванню спільного розуміння навколишнього світу. Комунікативна природа інформаційної діяльності відіграє ключову роль у формуванні суспільної свідомості та взаємодії між різними соціальними групами.

Література:

1. Соснін О. В. Кононець М. О. Комунікації нових інформаційно-технічних реалій у науковій та освітній діяльності як меседж для інноваційного розвитку суспільства. Інформаційне суспільство у світі України: проблеми, становлення та закономірності розвитку: колективна монографія / За заг.ред.. д.філос.н., проф. Воронкова В.Г.; Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 282 с.
2. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Випуск 1 (41). С. 46-54.
3. Ільганаєва В. О. Теоретико-методологічний синтез соціально-комунікаційного знання. *Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація*. 2009. № 2. С. 96-101.
4. Панцир С., Шуміхін С., Марусов А., Воловник А. Проект комунікаційної стратегії розроблений в рамках реалізації Проекту ЄС «Підтримка стратегічних комунікацій та інформування про реформу державного управління». К., 2018. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bfb0b2d4-944d-4d7a-865a-696c76f004ec/content>